
Antagen av Kommunfullmäktige den 23 januari 2013, § 10 Dnr: KS 1598/12-350

Skötselplan avseende grönytor och renhållning av allmän platsmark i Båstads kommun

Skötselplaner

Teknik och service har tagit fram förslag till skötselplaner avseende grönyteskötsel och renhållning av allmän platsmark och kommunala fastigheter i Båstad och Torekov. Skötselplanen ska utgöra en riktlinje för skötseln av dessa ytor med avseende på kvalitet och frekvens. Mindre revideringar som ryms inom budget kan ske löpande. Vid större förändringar med ekonomisk påverkan lyfts förändringen för nytt politiskt antagande.

Bakgrund

För Teknik och service finns i kommunens budget för 2012 två servicedeclarationer där det refereras till skötselplaner för stränder, gräsklippning, planteringar, städning av allmän platsmark etc. Bland annat ska skötselplanen anslås på kommunens webbplats. Eftersom kommunen inte har haft en fastställd skötselplan har förslag till skötselplan tagits fram. Skötselplanen avser ytor i Båstad och Torekov. För skolor och förskolor i Grevie, Västra Karup, Förslöv och Östra Karup bedrivs skötseln i extern regi enligt separat skötselbeskrivning beslutad av kommunstyrelsens arbetsutskott 2009-09-23.

Omfattning

I skötselplanen anges hur de olika ytorna ska skötas. Dels anges vad som ingår i den löpande driften (FP) och dels vad som avropas separat när behov föreligger (AP). Skötselplanen är fackmässigt utformad och egenkontroll av utfört arbete kan ske på ett enkelt och konkret sätt.

Kopplat till skötselplanen finns kartor. Se exempel i bilagan. Parkmark i Torekov och Båstad tätort har mätts in och digitaliserats för att kunna ta fram aktuella kartbilder och mängder. Alla ytor och objekt har klassats med koder så att ytor i kartbilderna kan kopplas till respektive skötselbeskrivning.

Kartmaterialet är levande handlingar som kontinuerligt ändras vid förändringar i utemiljön, t ex. då nya skötselområden tillkommer, nya träd planteras, skötselklasser ändras mm. Ytterligare bör det understrykas att skötselnivåerna och frekvenserna är beräknade vid ett normalläge då temperatur och väderförhållanden inte avviker från det som för årstiden anses normalt.

Målsättning

Kommuninvånarna och besökare ska erbjudas välskötta, upplevelserika och attraktiva parker, grönområden, lekplatser och stränder. Dessa ytor ska ha plats för lek, rekreation och vackra upplevelser i form av blomsterutsmyckningar, träd och planteringar. Tydliga skötselbeskrivningar är ett redskap för att detta ska kunna uppnås. Skötselbeskrivningar skapar en tydlighet både för kommuninvånarna och besökare samt politik och utförare.

Gränsdragning

Alla parkytor, kommunal tomtmark och grön gatumark är inräknad med undantag för de ytor som sköts av exempelvis vägföreningar, Trafikverket, Båstads hem eller annan aktör. (Då exempelvis en vägförening sköter kommunens lekplatser inom ett visst område bär kommunen alltid det fulla säkerhetsansvaret. Därmed måste kommunen ombesörja årlig kontrollbesiktning på samtliga lekplatser enligt lag). I nuvarande entreprenadavtal avseende grönyteskötsel i Grevie, Västra Karup och Förslöv förekommer andra skötselklasser

som inte helt överensstämmer med de skötselklasser och frekvenser som anges i detta dokument. Vid framtida upphandlingar ska bilagd skötselplan utgöra grund för entreprenörens åtagande.

Ekonomi

Föreslagen skötselplan är angiven i nivåer och frekvenser som ryms inom befintlig driftsbudget då väderförhållanden ter sig normala. Teknik och service kommer kontinuerligt att utvärdera hur arbetet i linje med fastlagda skötselplaner fortskrider avseende kvalitet och resurser.

Se bilaga:

SKÖTSELPLAN FÖR UTEMILJÖN - PARKMARK, GRÖN GATUMARK, KOMMUN-FASTIGHETER OCH STRÄNDER - beskrivningar, koder, skötselinsatser och arbetsmoment

SKÖTSELPLAN FÖR UTEMILJÖN PARKMARK, GRÖN GATUMARK, KOMMUNFASTIGHETER OCH STRÄNDER

– beskrivningar, koder, skötselinsatser och arbetsmoment –

Författad av:
Teknik & service

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kod	Innehåll	Sidan
	Allmänt	3
G	GRÄSYTOR allmänt	4
G1	PRYDNADSGRÄSMATTA	5
G2	BRUKSGRÄSMATTA	7
G3	GRÄSYTA: HÖGVUXEN	8
G4	ÄNG	9
G5	VÄGSLÄNTER / DIKESRENAR	10
B	PRYDNADSBUSKAGE allmänt	11
B1	PRYDNADSBUSKAGE	12
B	BRUKSBUSKAGE allmänt	13
B2.1	BRUKSBUSKAGE (ej slutet)	14
B2.2	BRUKSBUSKAGE (slutet)	15
H	HÄCKAR allmänt	16
H1	KLIPPT HÄCK	17
H2	FRIVÄXANDE HÄCK	18
T	TRÄD allmänt	19
T1	PARK- OCH PRYDNADSTRÄD	20
T2	GATUTRÄD	21
T3	FORMKLIPPTA TRÄD	22
T4	HAMLADE TRÄD	23
T5	FRUKTTRÄD	24
T6	JULGRANAR	25
TLJ	LJUSTRÄD	25
K	KLÄNG- OCH KLÄTTERVÄXTER	26
R	BLOMSTERYTOR allmänt	27
R1	BLOMSTERYTOR: ANUELLER	28
R2	BLOMSTERYTOR: PERENNER	29
R3	BLOMSTERYTOR: RABATTROSOR	30
U	PLANTERINGSURNOR allmänt	31
U1	PLANTERINGSURNOR / LÅDOR	32
U2	UPPHÖJDA PLANTERINGSYTOR	33
V	DAMMAR OCH FONTÄNER allmänt	35
V1	PRYDNADSDAMMAR	36
V2	NATURLIKA DAMMAR	37
NA	NATURMARK allmänt	38
NA1	NATURMARK: ÖPPEN	39
NA2	NATURMARK: TRÄDBEVUXEN	39
Y	AKTIVITETSPLANER OCH HÅRDGJORDA YTOR allmänt	40
Y1	HÅRDGJORDA YTOR: ASFALT	41
Y2	HÅRDGJORDA YTOR: STEN- OCH PLATTBELAGDA	42
Y3	TRÄDÄCK	43

Kod	Innehåll	Sidan
Y4	HÅRDGJORDA YTOR: ARMERAT GRÄS	44
Y5	HÅRDGJORDA YTOR: GUMMIASFALT	45
GR1	GRUSYTOR: GÅNGYTOR	46
GR2	GRUSYTOR: BOLLPLANER	47
GR3	GRUSYTOR: SINGELYTOR	48
FL	MARKBELÄGGNING: TRÄFLIS / BARK	49
	BROAR, TRAPPOR, STRANDSKONING OCH MURAR allmänt	50
MU	MURAR	51
TR	TRAPPOR	51
SSK	STRANDSKONING	51
	LEKPLATSER allmänt	52
LEK	LEKREDSKAP	53
S	SANDYTA: STRID/BAKBAR	54
	MARKUTRUSTNING allmänt	55
C	CYKELSTÄLL	56
M1	MARKUTRUSTNING, MÖBLER MM.	57
M2	PAPPERSKORGAR	58
M3	HUNDTRÄCKBEHÅLLARE	59
STR	STRAND	60
KL	KLITTER	60
LI	LIVRÄDDARUTRUSTNING	61
WC	TOALETTER	61
D	DUSCHAR	61
SP	SPÄNGER	62
BR	BRYGGOR	62
BTR	BADTRAPPOR	62
VOS	VINTERVÄGHÅLLNING	63
VOS	SOPNING	64
SL	SANDLÅDOR FÖR HALKBEKÄMPNING	64

ALLMÄNT

Allt arbete ska vara fackmässigt utfört. Alla ytor ska ge ett vårdat intryck, i förhållande till ytans karaktär. Benämningen **vid behov** ska bedömas utifrån en yrkesmässig syn och utföraren har en skyldighet att påtala för beställaren då behov finns. (gäller då skötselinsatsen utförs på beställning.)

Vårstädningen ska vara avslutad innan klippsäsongen startar och följa angivelserna under respektive kod. Höststädningen med upptagning och finfördelning av löv påbörjas då huvuddelen av löven fallit. I höststädningen ingår även bortstädning av skräp och andra, för ytan, främmande föremål.

Allt arbete med större maskinell utrustning skall meddelas verksamhetsansvarig. Större arbeten på skolor planeras, om möjligt, in för utförande under skollov.

Större reparationer av utrustning samt lappning och lagning av gräs-, grus-, asfalt- och plattytor ingår inte och utförs endast efter skriftlig beställning från verksamhetsansvarig.

Vid skötsel av nyare buskage (yngre än 5år) gäller:

- **Ogräsbekämpning** - inga avarter får förekomma.
- **Bevattning** sker vid torka, så att det inte uppstår vattenbrist.

Siktbeskränning innebär att buskar och träd placerade intill korsningar samt ut- och infart från parkeringsplatser eller tomter, inte får vara högre än 0,8m. Vid korsningar (även gång- och cykelväg) gäller denna höjd fram till 10m från korsningen. Vid ut- och infart gäller höjden 2,5m från gatan eller cykelbanan. (för mer info. Se foldern *Vem vill inte ha en snygg häck?*)

Skyltar och belysningsarmatur ska hållas fria från skymmande eller överväxande vegetation.

Frihöjd gäller framför allt träd, vars krona hänger över någon typ av körbar yta och det förekommer risk för lågt hängande grenar. Grenar som hänger längre ner än kraven nedan, tas bort. (för mer info. Se foldern *Vem vill inte ha en snygg häck?*)

Den fria höjden som krävs är:

- Över gångbana, minst **2,5m**
- Över cykelbana, minst **3,2m**
- Över körbana, minst **4,6m**

Revidering av skötselplan och ytklassning ska ske kontinuerligt.

OBJEKTSPECIFIKT

Då skolor eller annan verksamhet själv har planterat växter eller tillfört annat objekt, ska dessa även skötas av verksamheten. Förutsatt att inte annat avtal för skötseln finns.

Daglig tillsyn av utrustning utförs av personal vid respektive verksamhet. Skador på utrustning rapporteras omgående till beställaren.

G GRÄSYTOR

Gräsytor är parkernas viktigaste markmaterial. De ska vårdas för att vara slitstarka aktivitetsytor. Gräsytor ska vara friska och gröna och ha ett högt estetiskt värde.

Det finns fem klasser för gräs, prydnadsgräsmatta, bruksgräsmatta, högvuxen gräsyta, äng och vägslänter/dikesrenar. Gräsytor ska sköts enligt anvisningarna i skötselplanen för respektive klass. Gräsklipp får inte ligga kvar på kringliggande hårdgjorda ytor eller i dagvattenbrunnar. Finfördelade lövresten får ligga kvar efter klippningsperioden. Vid klippning i och i närheten av trafikmiljöer ska anvisningar för gällande TMA skydd efterlevas.

Bruksgräsmatta

Högvuxen gräsyta

Vägslänt/Dikesren

G1 PRYDNADSGRÄSMATTA

Definition: Betecknar gräsyta med hög skötselintensitet. Ska ge ett mycket prydligt och välvårdat intryck i centrala parkanläggningar. Är inte avsedd att användas till vistelse, lek och bollspel m.m.

Yta: 0 m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytorna rensas från löv, grenar, torrt gräs och främmande föremål. Upptagning och borttransport. Klart 1/5.	X	
Renhållning	Ytorna rensas från löv, grenar, torrt gräs och främmande föremål 1g/vecka under tiden 1/5 - 30/8. Under övrig snöfri del av året sker renhållningen en gång/månad.	X	
Lökplantering	Om det finns lökväxter i gräsytan, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan de klipps med gräsklippare.		
Reparation av skador i ytskiktet	Reparationer av skador på gräsytor oberoende av antalet skadeställen totalt upp till 50 m ² / arbetsområde och år. Erforderlig jordförbättring och reparationssådd.	X	
Kalkning	Utförs med 10 kg/100m ² under vintern. Färdigt till den 10/4.		X
Gödsling	Utförs i april/maj månad med klorfritt fullgödselmedel. 5 kg/100 m ²		X
Gräsklippning / Putsning	Klippning av gräsytor med för ändamålet lämplig maskin. Utförs 23 ggr/säsong (en gång/vecka, v17-40) + 2ggr (lövtugg efter v. 40), Putsning, varannan gång med början vid första klippningen, med maskin runt markutrustning, staket stolpar etc. och längs kanter och slänter där gräsklippare ej kommer fram. Runt träd måste putsning ske med största försiktighet så att skador på stammen inte uppstår.	X	
Lövhantering	Ytorna rensas från grenar och främmande föremål. Lövhantering genom klippning/lövtuggning av gräsytan successivt under hösten. Klippet fördelas jämnt över hela gräsytan. Vid stora lövmängder tas lövet bort för kompostering.	X	

Bevattning	Utförs vid behov. <i>Totalt funktionsansvar</i>	2g	
Kantskärning	Kantskärning sker mot rabatt-, platt-, asfalt-, eller grus- ytor och liknande. Upptagning och borttransport.		X
Luftning och sanddressning	Utförs vid behov, men högst en gång vartannat år.		X
Rensning brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Gäller även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med rensskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>		

G2 BRUKSGRÄSMATTA

Definition: Betecknar gräsytor i parker, bostadsområden, skolor m.m. som primärt är avsedda för och som ska tåla att användas för vistelse, lek, bollspel, m.m. De ska ha ett vårdat utseende.

Yta: Båstad 183438 m² Torekov 38451 m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytorna rensas från löv, grenar, torrt gräs och främmande föremål. Upptagning och borttransport. Klart 1/5.	X	
Renhållning	Ytorna rensas från löv, grenar, torrt gräs och främmande föremål 1 g/månad under snöfri del av året.	X	
Lökplantering	Om det finns lökväxter i gräsytan, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan de klipps med gräsklippare.		
Reparation av skador i ytskiktet	Reparationer av skador på gräsytor oberoende av antalet skadeställen totalt upp till 100 m ² /arbetsområde/år. Erfoderlig jordförbättring och reparationssådd.	X	
Gödning	Utförs i april/maj månad med klorfritt fullgödselmedel. 5 kg/100 m ² .		X
Gräsklippning / Putsning	Klippning av gräsytor med för ändamålet lämplig maskin. Utförs 18 ggr/säsong, (var 10:e dag, v17-44) + 2 ggr (lövtugg efter v. 40). Gräset får inte klippas kortare än 30 mm. Putsning, var tredje gång med början vid första klippningen, med maskin runt markustrutning, staket stolpar etc. och längs kanter och slänter där gräsklippare ej kommer fram. Runt träd måste putsning ske med största försiktighet så att ringbarkning inte uppstår.	X	
Lövhantering	Ytorna rensas från grenar och främmande föremål. Lövhantering genom klippning/lövtuggning av gräsytan successivt under hösten. Klippet fördelas jämnt över hela gräsytan. Vid stora lövmängder tas lövet bort för kompostering.	X	
Kantskärning	Kantskärning sker mot rabatt-, platt-, asfalt-, eller grus- ytor och liknande. Upptagning och borttransport.		X
Rensning brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Galler även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med rensskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	

G3 GRÄSYTA: HÖGVUXEN

Definition: Betecknar sidoytor och restytor där man i första hand vill ha en yta som sköts med liten resursinsats, men som ändå inte har ett ovårdat utseende. Ökad blomning bidrar till ytans ekologiska och estetiska värde.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytorna rensas från grenar och främmande föremål. Upptagning och borttransport.	X	
Renhållning	Ytorna rensas från grenar och främmande föremål 2 ggr/år, utförs i maj och september.	X	
Lökplantering	Om det finns lökväxter i gräsytan, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan de klipps med gräsklippare.		
Slaghackning	Utförs 4 ggr/år, jämnt fördelade över säsongen. (maj, juni, augusti, september.) Ytan ska vara jämnt klippt. Klipprester i större ansamlingar får inte förekomma.	X	
Putsning	Utförs kring träd och övriga hinder (t.ex. skyltar, bänkar m.m.) i samband med gräsklippning. Var mycket försiktig vid putsning nära träd, för att undvika skador på stammen.	X	
Rensning brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Galler även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med rensskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	

G4 ÄNG**Definition:** Högt gräs med insådda eller självsådda, inhemska örter.**Yta:** m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Renhållning	Ytorna rensas från löv, grenar och främmande föremål i samband med slåtter.	X	
Slåtter	Slagning sker tidigast efter blomning och frösättning. (efter den 15:e juli).	X	
Rensning brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Gäller även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Åtterrapporeras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med rensskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Detta ingår i det fasta priset – Totalt funktionsansvar</i>		

G5 VÄGSLÄNT/DIKESRENAR

Definition: Gräsytor i anslutning till gång- och cykelvägar. Kan innehålla ett stort inslag av olika örter.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Lökplantering	Om det finns lökväxter i gräsytan, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan de klipps med gräsklippare.		
Slaghackning	Utförs 2 ggr/år, jämnt fördelade över säsongen. (första gången i juli).	X	
Putsning	Utförs kring träd och övriga hinder (t.ex. skyltar, bänkar m.m.) i samband med slåtter. Var mycket försiktig vid putsning nära träd, för att undvika skador på stammen.	X	
Rensning brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Gäller även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med rensskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	

B PRYDNADSBUSKAGE

Prydnadsbuskage ska uppvisa ett högt estetiskt värde och skötas så att artens karaktär behålls. Hela buskaget ska uppvisa ett välvårdat intryck året om.

Vintertid ska buskar och häckar hållas fria från snötyngd.

Prydnadsbuskage

B1 PRYDNADSBUSKAGE

Definition: Buskar i anläggningar som i första hand har ett skönhetsvärde t ex. utvecklar vacker blomning, växtsätt, bladverk etc. samt fuktionser för lå eller rumsavgränsning. Kan också vara viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. Ska ge ett städat och vårdat intryck.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Borttagning av allt förekommande skräp och avfall. Löv myllas ned, där det är möjligt, annars städas de bort. Ihopsamling och borttransport.	X	
Höststädning	Utföres efter lövfällningen, normalt i november. Ytorna rensas från grenar, främmande föremål. Ihopsamling och borttransport.	X	
Lökplantering och marktäckande växter	Om det finns lökväxter i buskaget, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan den putsas bort. Om buskaget innehåller marktäckande växter, t ex <i>Vintergröna</i> eller <i>Murgröna</i> , ska ogräsbekämpning, där det är nödvändigt, utföras på ett sätt som inte skadar växtligheten.		
Luckring	Jorden bearbetas med handkultivator i syfte att göra jorden porös och genomsläpplig. Ihopsamling och borttransport.		X
Kalkning	Ytorna kalkas med 10 kg/100 m ² under vårvintern.		X
Gödning	Ytorna gödglas på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg/100 m ²		X
Ogrärensning	Manuell ogrärensning i buskage och planteringsytor, inkl. rensning av ogräs vid eventuellt kantstöd. Rensning utföres med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotoöräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid stammar och för rabatten aktuella buskar/växter rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport.	7g	
Beskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utföres vid behov, men högst 1 g/år.		X
Marktäkning	Marktäkning med barkmull, flis eller torvmull. Materialet läggs 8 cm tjockt.		X
Växtkomplettering	Utföres i samråd med beställaren.		X

B BRUKSBUSKAGE

Hela buskaget ska uppvisa ett vårdat intryck. Buskage ska hållas efter och beskåras, så att de inte växer in på fastigheter eller ut på gatumark. Buskage får inte försvåra gräsklippning.

Busklytorna ska uppvisa ett vårdat och friskt intryck och ha ett växtsätt som är karakteristiskt för arten. Som rumsbildning och avgränsning spelar buskar och häckar en stor roll och de tillför värden som blomning och doft. Buskagen har också stor betydelse för fåglar och smådjur, som skydd och för häckning.

Ett överordnat syfte med all skötsel är att buskagen ska sluta sig.

Bruksbuskage

B 2.1 BRUKSBUSKAGE (ej slutet)

Definition: Buskar (ev. med inslag av mindre träd) på parkmark, bostads- eller skolområden. Har funktioner för lä eller rumsavgränsning samt lek. De har ofta även prydnadsvärden som blomning mm. Kan också vara viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. Ska ge ett städat och vårdat intryck.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Borttagning av allt förekommande skräp och avfall. (Löv myllas ned, där det är möjligt, annars städas de bort.) Ihopsamling och borttransport.	X	
Lökplantering och marktäckande växter	Om det finns lökväxter i buskaget, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan den putsas bort. Om buskaget innehåller marktäckande växter, t ex <i>Vintergröna</i> eller <i>Murgröna</i> , ska ogräsbekämpning, där det är nödvändigt, utföras på ett sätt som inte skadar växtligheten.		
Komplettering av matjord	Komplettering med 15 cm roto-gräsfri jord enligt kraven i Anläggnings-AMA. Den nya jorden ska blandas med den på platsen befintliga jorden.		X
Luckring	Jorden bearbetas med handkultivator i syfte att göra jorden porös och genomsläpplig. Ihopsamling och borttransport.		X
Kalkning	Ytorna kalkas med 10 kg/100 m ² under vårvintern.		X
Gödning	Ytorna gödglas på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg/100 m ²		X
Ogrärensning	Manuell ogrärensning i buskage och planteringsytor, inkl. rensning av ogräs vid eventuellt kantstöd. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (roto-gräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid stammar och för rabatten aktuella buskar/växter rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	
Beskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs vid behov, men högst en gång/år i juni.	X	
Marktäckning	Marktäckning med barkmull, flis eller torvmull. Materialet läggs 8 cm tjockt.		X
Växtkomplettering	Utföres i samråd med beställaren.		X
Höststädning	Utföres efter lövfällningen, normalt i november. Ytorna rensas från grenar, främmande föremål. Ihopsamling och borttransport.	X	

B2.2 BRUKSBUSKAGE (slutet)

Definition: Sidoytor och restytor där buskarna i första hand används som utfyllnad för att täcka ytan. Rumsavgränsning

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Lökplantering och marktäckande växter	Om det finns lökväxter i buskaget, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan den putsas bort. Om buskaget innehåller marktäckande växter, t ex <i>Vintergröna</i> eller <i>Murgröna</i> , ska ogräsbekämpning, där det är nödvändigt, utföras på ett sätt som inte skadar växtligheten.		
Luckring	Jorden bearbetas med handkultivator i syfte att göra jorden porös och genomsläpplig. Ihopsamling och borttransport.		X
Kalkning	Ytorna kalkas med 10 kg/100 m ² under vårvintern.		X
Gödning	Ytorna gödglas på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg/100 m ²		X
Ogräsrensning	Manuell ogräsrensning i buskage och planteringsytor, inkl. rensning av ogräs vid eventuellt kantstöd. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid stammar och för rabatten aktuella buskar/växter rensas ogräset för hand. Avarter tas bort. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	
Beskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs vid behov, men högst en gång/år.	X	
Marktäckning	Marktäckning med barkmull, flis eller torvmull. Materialet läggs 8 cm tjockt.		X
Växtkomplettering	Utföres i samråd med beställaren.		X
Komplettering av matjord	Komplettering med 15 cm rotogräsfri jord enligt kraven i Anläggnings-AMA. Den nya jorden ska blandas med den på platsen befintliga jorden.		X

H HÄCKAR

Häckarna har stor betydelse när det gäller arkitektoniska värden, som att bilda rum, lä och ge skönhet till park- och gaturummet. De ska under hela växtsäsongen uppvisa ett mycket välvårdat och enhetligt intryck.

Vintertid ska buskar och häckar hållas fria från snötyngd.

Klippt häck

Friväxande häck

H1 KLIPPT HÄCK

Definition: Betecknar buskar av samma sort, vanligtvis 1-2 rader i bredd, som klipps årligen i en bestämd form, på en för arten lämplig tidpunkt. Innefattar både smal och bred (massiv) häck. Häckarna har stor arkitektonisk betydelse. Ska ge ett städat och vårdat intryck.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Borttagning av allt förekommande skräp och avfall. Löv myllas ned, där det är möjligt, annars städas de bort. Ihopsamling och borttransport. Klart 1/5.	X	
Lökplantering och marktäckande växter	Om det finns lökväxter i buskaget, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan den putsas bort. Om buskaget innehåller marktäckande växter, t ex <i>Vintergröna</i> eller <i>Murgröna</i> , ska ogräsbekämpning, där det är nödvändigt, utföras på ett sätt som inte skadar växtligheten.		
Kalkning	Ytorna kalkas med 10 kg/100 m ² under vårvintern.		X
Gödning	Ytorna gödglas på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg/100 m ²		X
Ogrärensning	Manuell ogrärensning i buskage och planteringsytor, inkl. rensning av ogräs vid eventuellt kantstöd. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid stammar och för rabatten aktuella buskar/växter rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i samband med häckklippning resp. i augusti.	2g	
Formklippning av häck	Utförs i juni månad. Klippning av årsskotten sker i augusti – september. Den utvuxna häcken beskärs efter utsatt profil med största avvikelse på 100 mm på en 10 m längd. Toppbredd får aldrig vara större än basbredd. Häcken ska vara fri från avklippta växtdelar. Ihopsamling och borttransport.	X	
Formklippning av häck (skola/förskola)	Den utvuxna häcken beskärs efter utsatt profil med största avvikelse på 100 mm på en 10 m längd. Utförs i början av juni månad. Toppbredd får aldrig vara större än basbredd. Häcken ska vara fri från avklippta växtdelar. Ihopsamling och borttransport.	X	

H2 FRIVÄXANDE HÄCK

Definition: Betecknar buskar av samma sort, högst 2 rader i bredd, som inte klipps. Tjänar som avgränsare i trädgårdsrum eller som utfyllnad.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Borttagning av allt förekommande skräp och avfall. Löv myllas ned, där det är möjligt, annars städas de bort. Ihopsamling och borttransport.	X	
Lökplantering och marktäckande växter	Om det finns lökväxter i buskaget, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan den putsas bort. Om buskaget innehåller marktäckande växter, t ex <i>Vintergröna</i> eller <i>Murg gröna</i> , ska ogräsbekämpning, där det är nödvändigt, utföras på ett sätt som inte skadar växtligheten.		
Kalkning	Ytorna kalkas med 10 kg/100 m ² under vårvintern.		X
Gödsling	Ytorna gödslas på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg/100 m ²		X
Ogräsrensning	Manuell ogräsrensning i buskage och planteringsytor, inkl. rensning av ogräs vid eventuellt kantstöd. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid stammar och för rabatten aktuella buskar/växter rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti.	2g	X
Föryngringsbeskärning av häck	Föryngringsbeskärning enligt art på tidpunkt som är för arten bästa tid för beskärning. Ihopsamling och borttransport.		X
Siktbeskärning	Siktbeskärning utförs en gång /år i enighet med gällande regler, se broschyren "Vem vill inte ha en snygg häck?" Utförs i juni månad. Ihopsamling och borttransport.	X	

T TRÄD

Träden är stommen i vår park- och gatumiljö och utgör den gröna miljöns viktigaste arkitektoniska element genom sin förmåga att skapa rum och sammanhang. Varje art ska ges möjlighet att utveckla sin unika karaktär och skönhetsvärde genom en fackmässig skötsel.

Träden har även en stor ekologisk betydelse, inte minst för att gynna biologisk mångfald och stadens biotoper.

Träden ska ge ett friskt och helt intryck och vara i god tillväxt samt fria från torra grenar, som kan vålla skada på person och egendom samt vara inkörsportar till svamp och bakterieangrepp.

Träd planteras i gatumiljö som solitärer, rader, grupper eller alléer. Träden kan vara planterade i olika typer av hårdgjorda ytor eller i gräsytor i trafikmiljö.

Träd som stått på växtplatsen i mindre än fem år räknas som träd under etablering.

Formklippta träd som ofta står i arkad, allé eller liknande är till för att ge platsen dess specifika utseende. Speciell tonvikt ska läggas på ett sammanhållet estetiskt uttryck.

Park och prydnadsträd

Gatuträd

T1 PARK- OCH PRYDNADSTRÄD

Definition: Friväxande träd som står i gräs- eller planteringsyta.

Ska genom sin kronform och storlek, utgöra väggar och tak i en parkyta.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppbyggnads- beskärning	Fackmässig beskärning utförs av beskärningsutbildad personal sker på ett, för arten, lämpligt sätt och tidpunkt en gång/år på träd som stått på platsen i mindre än 10 år. Ihopsamling och borttransport. Sikt- och framkomlighetsbeskärning utförs fortlöpande under växtsäsongen.	X	
Beskärning	Fackmässig beskärning utförs av beskärningsutbildad personal sker på ett, för arten, lämpligt sätt och tidpunkt en gång/år. Ihopsamling och borttransport. Sikt- och framkomlighetsbeskärning utförs fortlöpande under växtsäsongen.		X
Siktbeskärning	Sikt- och framkomlighetsbeskärning utförs fortlöpande under växtsäsongen.	X	
Ogräsrensning /Ögon	Ogräsrensning av ögon utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) ska avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vis stammen rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	
Kantskärning	Kantskärning av ögon utförs i samband med den första ogräsrensningen.	X	
Gödsling	Årlig gödsling av träd som stått på växtplatsen kortare än 10 år. Gödsling sker på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg/100 m ²		X
Uppbindning och stagnering	Kontroll och justering av störrar och uppbindning utförs höst och vår. Störrar och bindning byts eller kompletteras vid behov. Bindning och störr ska tas bort senast 5 år efter plantering.	X	
Borttagning av stamskott på stamträd	Borttagning av stamskott utförs på stamträd och träd med flera stammar. Utförs en gång/år. Ihopsamling och borttransport.	X	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och ersättning av skadade och döda träd, samt stubbfräsning och återställning, sker efter beställning av verksamhetansvarig.		X

T2 TRÄD

Definition: Träd som står i hårdgjorda ytor eller andra fysiskt stressade miljöer t.ex. vid gator, på torg eller på gårdar. Planterade för att mjuka upp på eller vid en hårdgjord yta, varje enskilt träd är viktigt för helhets-intrycket.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppbyggnads-beskärning	Fackmässig beskärning utförs av beskärningsutbildad personal sker på ett, för arten, lämpligt sätt och tidpunkt en gång/år på träd som stått på platsen i mindre än 10 år. Ihopsamling och borttransport. Sikt- och framkomlighetsbeskärning utförs fortlöpande under växstsäsongen.	X	
Beskärning	Fackmässig beskärning utförs av beskärningsutbildad personal sker på ett, för arten, lämpligt sätt och tidpunkt en gång/år. Ihopsamling och borttransport.		X
Siktbeskärning	Sikt- och framkomlighets-beskärning utförs fortlöpande under växstsäsongen.	X	
Borttagning av stamskott på stamträd	Borttagning av stamskott utförs på stamträd och träd med flera stammar. Utförs en gång/år. Ihopsamling och borttransport.	X	
Uppbindning och stagnering	Kontroll och justering av stötar och uppbindning utförs höst och vår. Stötar och bindning byts eller kompletteras vid behov. Bindning och stötar ska tas bort senast 5 år efter plantering.	X	
Ogräsrensning	Ogräsrensning på öppen jordyta. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vis stammen rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	
Gödning	Årlig gödning av träd som stått på växtplatsen kortare än 10 år. Gödning sker på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg / 100 m ²		X
Bevattning	Bevattning skall ske med bevattningspåse 75 l. vid långvarig torka innan tecken på vattenbrist uppstår.	1g	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och ersättning av skadade och döda träd, samt stubbfräsning och återställning, sker efter beställning av verksamhetsansvarig.		X

T3 FORMKLIPPTA TRÄD

Definition: Träd som har beskurets till en tydlig form. Är ett arkitektoniskt inslag i sin miljö eller har till viss del rumsavgränsande förmåga, och ett stort skönhetsvärde.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Beskärning	Beskärning sker i enlighet med trädets tidigare formklippning och utförs en gång/år. Ihopsamling och borttransport.	X	
Gödsling	Utförs en gång vartannat år med början 2012. Gödsling sker på våren med klorfritt fullgödselmedel. 4 kg/100 m ²		X
Ogräsrensning	Ogräsrensning på öppen jordyta. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (roto-gräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vis stammen rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	
Bevattning	Bevattning skall ske med bevattningspåse 75 l. vid långvarig torka innan tecken på vattenbrist uppstår.	1g	
Borttagning av stamskott på stamträd	Borttagning av stamskott utförs på stamträd och träd med flera stammar. Utförs en gång/år. Ihopsamling och borttransport.	X	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och ersättning av skadade och döda träd, samt stubbfräsning och återställning, sker efter beställning av verksamhetsansvarig.		X

T4 HAMLADE TRÄD

Definition: Träd som har beskurits/hamlats. Har ett stort kulturhistoriskt värde och är en tradition som är bevaransvärd.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Beskärning	Beskärning sker på alla grenar i kronan så att endast en stubbe återstår. Utförs en gång vartannat år med början år 5. Enstaka dragskott ska finnas kvar. Dragskottens längd ska vara 2-3 dm. Ihopsamling och borttransport.	X	
Ogräsrensning	Ogräsrensning på öppen jordyta (ögon). Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vis stammen rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	
Uppbindning och stagning	Kontroll och justering av störrar och uppbindning utförs höst och vår. Störrar och bindning byts eller kompletteras vid behov. Bindning och stör ska tas bort senast 5 år efter plantering.	X	
Borttagning av stamskott på stamträd	Borttagning av stamskott utförs på stamträd och träd med flera stammar. Utförs en gång/år. Ihopsamling och borttransport.	X	
Uppbyggnadsbeskärning av hamlade träd.	Fackmässig beskärning utförs av beskärningsutbildad personal sker på ett, för arten, lämpligt sätt och tidpunkt en gång/år på träd som stått på platsen i mindre än 5 år.	X	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och ersättning av skadade och döda träd, samt stubbfräsning och återställning, sker efter beställning av verksamhetsansvarig.		X

T5 FRUKTTRÄD

Definition: Träd som bär ätbar frukt, framförallt Äpple och Päron, men även till mycket liten del fruktbärande Körsbär och Plommon. Träden har riklig blomning för prydnad, används i vissa fall i undervisning och som förtäring.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Beskärning	Fackmässig beskärning utförs av beskärningsutbildad personal sker vid behov på ett, för arten, lämpligt sätt och tidpunkt en gång/år. Siktbeskärning av träd utmed gatumark och kring parkeringsytor utförs fortlöpande under växtsäsongen.. Ihopsamling och borttransport.	X	
Uppbindning och stagning	Kontroll och justering av störrar och uppbindning utförs höst och vår. Störrar och bindning byts eller kompletteras vid behov. Bindning och störr ska tas bort senast 5 år efter plantering.	X	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och ersättning av skadade och döda träd, samt stubbfräsning och återställning, sker efter beställning av verksamhetsansvarig.		X

T6 JULGRANAR

Definition: Granar som smyckas med belysning och skänker julstämning åt invånare och besökare.

Antal: 5 st

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppsättning/ Nedtagning	Julgranarna sätts upp och kläds med belysning veckan innan första advent. Veckan efter tjugonedag Knut tas granarna bort.	X	
Tillsyn	Tillsyn av granarna sker en gång/vecka under perioden. Granarna ska stå stabilt i sin förankring, samtliga lampor ska vara i funktion.	X	

TLJ LJUSTRÄD

Definition: Träd som smyckas med belysning och skänker julstämning åt invånare och besökare.

Antal: st

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppsättning/ Nedtagning	Belysningen sätts upp/tänds och veckan innan första advent. Veckan efter tjugonedag Knut tas belysningen bort alt. släcks.	X	
Tillsyn	Tillsyn av ljusträden sker en gång/vecka under perioden. Samtliga lampor ska vara i funktion.	X	

K KLÄNG- OCH KLÄTTERVÄXTER

Definition: Omfattar klängande och klättrande växter från relativt små blommande växter till växter som täcker in hela eller delar av hussidor, spaljéer, plank, murar m.m. Uppmjukning av hårdgjorda och svårodlade lägen.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Beskärning	Inkortning av växtens skott enligt art genom kraftig nedskärning eller gallring/putsning. Ihopsamling och borttransport.		X
Siktbeskärning	Sikt- och framkomlighets-beskärning utförs fortlöpande under växtsäsongen.	X	
Uppbindning och stagning	Kontroll av spaljéer och uppbindning utförs vid ordinarie skötsel. Mindre skador på spaljéer lagas 1 g/år på våren, bindning (där sådan finns) byts eller kompletteras vid behov.		X
Ogräsrensning	Ogräsrensning på öppen jordyta. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vis stammen rensas ogräset för hand. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	
Gödsling	Gödsling utförs med fullgödselmedel en gång vartannat år.		X
Bevattning	Vattning skall ske vid långvarig torka. Utförs vid behov, beräknas till 1gg/år.	1g	

R BLOMSTERYTOR

Blomsterplanteringarna har till syfte att vara ett blickfång för invånare och besökare i staden och ska alltid vara vackra och välskötta. Planteringarna ska skötas med mycket hög prioritet och ska hållas vårdade, välstädade och putsade.

Perenner ska bidra till ett högt prydnadsvärde för platsen. Planteringarna ska skapa bestånd i god kondition och vara friska och frodiga. Varje art ska ha sitt karaktäristiska utseende och även vintertid ge ett vårdat intryck. Planteringarna ska vara slutna och växternas utbredning ska begränsas så att inte en art konkurrerar ut en annan.

Perenner

Rabattrosor

R1 BLOMSTERYTOR: ANUELLER

Definition: Ytor med utplanteringsväxter samt ev. lök- och knölväxter som sätts i rabatter. Ytorna ger platsen ett högt estetiskt värde med stor blomrikhet.

Yta: 0 m²

Skötselinsats	Arbetsmoment		
Plantering	<p>Utförs 3 ggr/år; vår, sommar och höst (står kvar vintern igenom). Plantorna genomvattnas vid planteringen. Ytan städas från löv och döda växter, sopor och främmande föremål i samband med växtbyte. Ihopsamling och borttransport.</p> <p>Beställaren bekostar växter medan entreprenören bekostar jord, jordförbättringsmedel och annat som erfordras för plantering.</p> <p>Vår: Borttagning av höstens växter. Luckring av jorden samt påfyllning med ogräsfri matjord. Plantering av vårens växter. Sommar: Borttagning av vårens växter. Jordbyte till ny ogräsfri matjord. Plantering av sommarens växter. Höst: Borttagning av sommarens växter. Luckring av jorden samt påfyllning med ogräsfri matjord. Plantering av höstens växter.</p>	X	
Tillsyn och åtgärd	<p>Tillsyn och åtgärd utförs en gång varannan vecka under säsong.</p> <p>Åtgärder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogräsbekämpning sker manuellt. • Putsning av vissna eller skadade växtdelar. • Utbyte av döda eller mycket skadade plantor sker med plantor av samma sort och kvalitet som befintligt. • Nedskärning av lökväxter skall utföras efter nedvisning om blasten ger ett ovårdat intryck. • Stagning av högväxande sommarblommor skall ske så att växterna inte lägger sig ner eller strangulering inträffar. • Ytan städas på skräp och andra främmande föremål. 	X	
Bevattning	<p>Bevattning av vår- och sommarblommor utförs vid behov 1g/vecka beroende på nederbörds mängd. Höstplanteringen vattnas vid behov under oktober.</p>	X	

R2 BLOMSTERYTOR: PERENNER

Definition: Betecknar planteringar av fleråriga örter och gräs som ger god blomning och vacker bladform. Planteringarna ska vara välskötta och utgöra ett vackert blickfång under hela växtsäsongen från tidig vår till sen höst. Har stort skönhetsvärde.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Utföres så fort planteringarna är fria från snö och is och marken torkat upp. Löv, skräp och ev. vintertäckning tas bort. Ytorna luckras och jämnas till. Eventuellt ogräs bekämpas. Nedklippning av de vissna bestånden. Ihopsamling och borttransport.	X	
Lökplantering	Om det finns lökväxter i planteringen, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan de putsas bort.		
Gödsling	Ytorna gödglas på våren med hönsgödsel eller NPK 11-5-18. Mängd: 5 dl hönsgödsel eller 1 dl NPK/m ²	X	
Ogräsrensning / Putsning	Ogräsrensning på öppen jordyta. Rensning utföres med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid växtbasen rensas ogräset för hand. I samband med ogräsrensning putsas överblommade blommor bort. Nedskräpade hårdgjorda ytor sopas. Ihopsamling och borttransport. Utföres i maj resp. augusti	6g	X
Komplettering av matjord	Ett lager mullrik och för växten lämplig jord läggs på rabattens yta för att behålla en bra struktur. Mängden varierar med typen av perenner. Tjocklek 3 cm till kraftiga perenner. 1,5 cm till mindre näringskrävande växter.		X
Bevattning	Vattning skall ske vid långvarig torka innan växterna slokar.	2g	X
Komplettering av växter / Delning	Komplettering och utbyte av växter sker i samråd med beställaren. Delning utföres vid behov på våren eller hösten, beroende på art.		X
Höststädning och vintertäckning	Planteringarna städas från skräp och luckras före vintern. Lövupptagning av större lövansamlingar. Endast så mycket löv som beräknas förmultna över vintern får lämnas på ytan. Ihopsamling och borttransport.	X	

R3 BLOMSTERYTOR: RABATTROSOR

Definition: Plantering av Polyantha rosor eller någon storblommig typ av rosor. Ska ge rik blomning, högt skönhets- och prydnadsvärde för parker, torg och gaturum.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Utföres så fort planteringarna är fria från snö och is och marken torkat upp. Löv, skräp och ev. vintertäckning tas bort. Ytorna luckras och uppkupad jord jämnas till. Eventuellt ogräs bekämpas. Ihopsamling och borttransport.	X	
Komplettering av matjord	På våren läggs ett lager special-jord för rosor på rabattens yta för att behålla en bra struktur. Tjocklek 3 cm.		X
Beskärning	Beskärning av rabattrosor skall ske när björkarna har "musöron". Ta bort död och skadad ved. Gallra bort de äldsta grenarna och spara 3-5 knoppar.	X	
Gödsling	Ytorna gödslas på våren med hönsgödsel eller NPK 11-5-18. Mängd: 5 dl hönsgödsel eller 1 dl NPK/m ²	X	
Ogräsrensning / Putsning	Ogräsrensning på öppen jordyta. Rensning utföres med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotoqräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid rothalsarna rensas ogräset för hand. I samband med ogräsrensning putsas överblommade blommor bort. Nedskräpade hårdgjorda ytor sopas. Ihopsamling och borttransport. Utföres i maj resp. augusti	6g	X
Komplettering av växter	Komplettering och utbyte av växter sker i samråd med beställaren.		X
Höststädning och kupning	Planteringarna städas från skräp och luckras före vintern. Lövupptagning av större lövansamlingar. Endast så mycket löv som beräknas förmultna över vintern får lämnas på ytan. Jorden kupas upp runt rothalsarna. Ihopsamling och borttransport.	X	

U PLANTERINGSURNOR / LÅDOR

VÅRBLOMMOR

Förslag och inköp av pensé- och lökplanteringar tas fram av beställaren och lämnas till entreprenören för hantering. Plantorna bekostas av beställaren.

SOMMARBLOMMOR

Beställaren komponerar varje år ett unikt blomsterprogram till årets sommarblomsplanteringar. Specifikation av växter, inklusive sammanräkning och underlag för ritningar till planteringarna, lämnas till entreprenören. Plantorna bekostas av beställaren.

Sommarblomsplanteringarna ska skapa bestånd i god kondition och för arten karaktäristiskt utseende. Planteringarna ska vara slutna och ge ett välvårdat intryck.

Alla sommarblomsytor ska kompletteringsplanteras så snart behov uppstår. Inköp av växter vid kompletteringsplantering ersätts av beställaren i de fall där entreprenören kan påvisa att växterna behöver bytas på grund av skada för vilken entreprenören inte kan hållas ansvarig. Entreprenören står för alla övriga hanteringskostnader.

HÖSTBLOMMOR

Höstblommorna ska köpas in av entreprenören och ska vara utplanterade den 15/10. Specifikation av växter lämnas till entreprenören. Plantorna bekostas av beställaren.

Planteringsurna

Upphöjd plantering

U1 PLANTERINGSURNOR / LÅDOR

Definition: Flyttbara urnor eller lådor som planterats med utplanteringsväxter.

Ger ett högre estetiskt värde av platsen samt ger blomning på hårdgjorda ytor.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Plantering	<p>Utförs 3 ggr/år; vår, sommar och höst (står kvar vintern igenom). Plantorna genomvattnas vid planteringen. Ytan städas från löv och döda växter, sopor och främmande föremål i samband med växtbyte. Ihopsamling och borttransport.</p> <p>Beställaren bekostar växter medan entreprenören bekostar jord, jordförbättringsmedel och annat som erfordras för plantering.</p> <p>Vår: Borttagning av höstens växter. Luckring av jorden samt påfyllning med ogräsfri planteringsjord. Plantering av vårens växter.</p> <p>Sommar: Borttagning av vårens växter. Jordbyte till ny urnjord. Plantering av sommarens växter.</p> <p>Höst: Borttagning av sommarens växter. Luckring av jorden samt påfyllning med ogräsfri planteringsjord. Plantering av höstens växter.</p>	X	
Tillsyn och åtgärd	<p>Tillsyn och åtgärd utförs 1 gång varannan vecka under säsong.</p> <p>Åtgärder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogräsbekämpning sker manuellt. • Putsning av vissna eller skadade växtdelar. • Nedskärning av lökväxter skall utföras efter nedvisning om blasten ger ett ovårdat intryck. • Stagnation av högväxande sommarblommor skall ske så att växterna inte lägger sig ner eller strangulering inträffar. • Ytan städas på skräp och andra främmande föremål. 	X	
Bevattning	<p>Bevattning av vår- och sommarblommor utförs vid behov 1g/vecka beroende på nederbörds mängd.</p> <p>Höstplanteringen vattnas vid behov under oktober.</p>	X	

U2 UPPHÖJDA PLANTERINGSYTOR

Definition: Fasta, upphöjda planteringsytor, som står i hårdgjorda ytor eller gräsytor. Sargen är gjord av trä, betong, sten etc. Innehållet är varierat från solitärträd och perenner till utplanterings- och lökväxter. Ska ge blomning och/eller grönska på hårdgjorda ytor.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Utförs så fort planteringarna är fria från snö och is och marken torkat upp. Löv, skräp och ev. vintertäckning tas bort. Ytorna luckras och jämnas till. Eventuellt ogräs bekämpas. Nedklippning av vissna bestånd. Träd i planteringen sköts enligt T1. Ihopsamling och borttransport.	X	
Lökplantering	Om det finns lökväxter i planteringen, ska dessa få blomma ut och blasten vissna ned innan de putsas bort.		
Gödsling	Ytorna gödglas på våren med hönsgödsel eller NPK 11-5-18. Mängd: 5 dl hönsgödsel eller 1 dl NPK/m ²	X	
Ogräsrensning / Putsning	Ogräsrensning på öppen jordyta. Rensning utförs med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs (rotogräs) skall avlägsnas med hela rotsystemet. Inne vid växtbasen rensas ogräset för hand. I samband med ogräsrensning putsas överblommade blommor bort. Nedskräpade hårdgjorda ytor sopas. Ihopsamling och borttransport. Utförs i maj resp. augusti	2g	X
Komplettering av matjord	Ett lager mullrik och för växten lämplig jord läggs på rabattens yta för att behålla en bra struktur. Utförs på våren. Mängden varierar med typen av perenner. Tjocklek 3 cm till kraftiga perenner. 1,5 cm till mindre näringskrävande växter.	X	X
Bevattning	Vattning skall ske vid långvarig torka innan växterna slokar.	2g	
Komplettering av växter / Delning	Komplettering och utbyte av växter sker i samråd med beställaren. Delning utförs vid behov på våren eller hösten, beroende på art.		X

Höststädning och vintertäckning	Planteringarna städas från skräp och luckras före vintern. Lövupptagning av större lövansamlingar. Endast så mycket löv som beräknas förmultna över vintern får lämnas på ytan. Ihopsamling och borttransport.	X	
--	--	----------	--

V DAMMAR OCH FONTÄNER

Dammarna ska vara vattenfyllda och i funktion under tiden 1 maj till 15 oktober. Driftstopp görs i samråd med beställaren.

V NATURVATTEN

Vattendragen utgör ett viktigt inslag i park- och naturmarken och bidrar till att områdena upplevs tilltalande och gör djurlivet rikare. Vattendragen har även en viktig funktion att leda bort vatten.

Speciella skyddszoner kan sparas för att utveckla den biologiska mångfalden, planering av dessa görs i samråd med beställaren.

Prydnadsdamm

Naturlik damm

V1 PRYDNADSDAMMAR**Definition:** Anlagda dammar i parkytor. Höjer prydnadsvärdet av en parkyta.**Antal:**

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning / Påfyllning	Grundlig rengörning. Ihopsamling och borttransport av skräp mm. Påfyllning av vatten. Igångsättning av fontäner ska ske senast den 1 maj.	X	
Tillsyn	Tillsyn var tredje vecka av hela anläggningen inkl. pump och reningsanläggning. Påfyllning av vatten vid behov. Vid reparaionsbehov ska detta omgående anmälas till beställaren som beslutar om åtgärd.	X	
Städning	Manuell städning under säsongen. Ihopsamling och borttransport.	X	
Höststädning / Tömning	Tömning av bassäng. Eventuellt upptagning av pump. Städning. Ihopsamling och borttransport av skräp mm. Eventuellt vintertäckning. Tömning av vatten sker senast den 1 november. Vid skadegörelse ska dammen tömmas.	X	

V2 NATURLIKA DAMMAR

Definition: Dagvattendammar/våtmarker. Har funktionen att samla upp regn- och smältvatten från bebyggt område. Vegetation får skugga högst 50% av vattenytan.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Renhållning	Avser av dammen omgivande parkytor fram till vattenbryn vid normalt vattenstånd. Finns det staket runt dammen ska skötsel ske fram till staketet. Skräp avlägsnas en gång/vecka under perioden juni – augusti och var 14:e dag under perioden september –maj.	X	

NA NATURMARK

Den stadsnära naturmarken är viktig för allmänheten och stadens utveckling genom att den berikar stadsmiljön med en attraktiv naturmiljö. Den är värdefull för närboende och besökare som områden för motion och avkoppling och fungerar även som stadens "lungor".

Naturmarken ska skötas så att natur- och kulturvärden bevaras och utvecklas samt att ytorna är tillgängliga.

Med trädbevuxen naturmark avses mindre skogsområden och träddungar i bostadsområden i stadens tätort. Dessa trädbevuxna områden är värdefulla genom närheten för närboende och för dagliga besök och promenader som ger avkoppling och rekreation. Skogsområdena har viktiga ekologiska funktioner som bo-, födo- och skyddsplats för många arter och fungerar som spridningskorridorer för djur och växter inom staden. Stadsdelsskogarna ska vara tillgängliga och städade med välskötta gång- och cykelvägar och stigar.

Öppen naturmark avser extensiv ängsmark med inslag av enstaka träd och buskar. På öppen naturmark kan slätter, slyröjning eller kreatursbete förekomma. Dessa insatser ersätts som ÄTA och kan utföras av annan entreprenör.

Naturmark trädbevuxen

NA1 NATURMARK: ÖPPEN

Definition: Betecknar natur vars huvudsakliga växtlighet består av fältskiktet, d.v.s. marken är bevuxen med gräs, ris och örter, men har få träd och buskar. Främjar ett stort innehåll av vilda örter och gräs, samt skapar ett ökat livsutrymme för växter och djur.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn	Naturmarken ses över för att upptäcka risker med t.ex. fallande träd, i samband med tillsynen utförs pappersplockning och borttagande av sopor och främmande material. Hit räknas även tippat trädgårdsavfall m.m. Utförs 2 ggr/år (vår och höst).	X	
Gräsklippning	Eventuella klippta gångar, ska klippas 4 ggr/år.	X	
Röjning	Borttagning av invandrat växtmaterial så som buskar och träd, utförs med 10 % av ytan varje år	X	

NA2 NATURMARK: TRÄDBEVUXEN

Definition: Betecknar natur vars huvudsakliga växtlighet består av inhemska arter av träd och/eller buskar som bildar mer eller mindre sammanhängande skogsbestånd. Hit hör även uppvuxna, naturlika planteringar. Har stor betydelse som livsutrymme för växter och djur samt ett stort värde för naturupplevelser, rekreation och friluftsliv.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn	Naturmarken ses över för att upptäcka risker med t.ex. fallande träd, i samband med tillsynen utförs pappersplockning och borttagande av sopor och främmande föremål. Utförs 2 ggr/år (vår och höst) Ett mindre antal nedfallna träd kan ligga kvar för att öka den biologiska mångfalden, så länge de inte ligger i vägen för eventuella gångstråk.	X	
Beskärning	Beskärning utförs om det finns risk för att en gren eller ett träd kan orsaka skada eller direkt hindrar aktivitet i området. Utförs vid behov men högst en gång/år.	X	
Gallring	Gallring utförs på ett, för den dominerande arten och successionen, lämpligt sätt. Utförs med 10 % av ytan varje år.	X	

Aktivitetsplaner och hårdgjorda ytor på parkmark

Ytorna ska upplevas rena och trivsamma och vara säkra att vistas på.

Nedtagning av siktskymmande växtlighet och framkomlighetsbeskränning ingår och avser beskärning av busk- och trädvegetation i park- och trafikmiljöer, vid busshållplatser, trafiksignaler, belysningsarmaturer, vägmärken, vid utfarter, gång- och cykeltunnlar och utmed vägrenar. Busk- och trädvegetation som utgör fara för trafikanter betecknas som akut och ska beskäras omedelbart efter upptäckt eller anmälan.

Växtlighet ska hållas efter så att sikt och framkomlighet bibehålls. Sikt och framkomlighet ska bibehållas även vintertid, när grenar kan tyngas ner av snö.

Hägnader

Alla hägnader ska vara rena och fria från inväxande vegetation samt vara hela och stå uppräta.

Asfaltsyta / Sten- plattbelagd yta

Grusyta

Gummiasfalt

Y1 HÅRDGJORDA YTOR: ASFALT

Definition: Ytor belagda med asfalt inklusive kantstöd, såsom körvägar, gång- och cykelvägar, parkeringsplatser, sportplaner och uteplatser i anslutning till parkmark och grönytor.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv, grus och främmande föremål. Utförs när säsongens halkbekämpning anses avslutad. Klar senast 1/5.	X	
Tillsyn / Underhålls - städning	Utförs en gång/månad. Utföraren påtalar för beställaren om det finns reparations-, eller ytterligare städbehov.	X	
Ogräsbekämpning	Borttagning av mossa och ogräs på och mellan platt-, marktegel och naturstens- ytor. Fogsand ska tillföras vid behov. Två ogräsbehandlingar på alla relevanta ytor utförs i maj respektive september.	X	
Lagning	Lappning och lagning av hårdgjorda ytor utförs efter beställning.		X
Tillsyn / Underhålls - städning (skolor/förskolor)	Skolor och förskolor. Städning/upplockning utförs en gång/vecka. Utföraren påtalar för beställaren om det finns reparations-, eller ytterligare städbehov.	X	
Sopning (skolor/förskolor)	Skolor och förskolor sopas precis innan skolavslutning samt vid höstterminens terminsstart.	X	
Brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Galler även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med renskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	
Höststädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Där så kan ske blåses löven ut i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare eller så blåses löven ut i naturmark för förmultning. I annat fall samlas löven upp och transporteras bort. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	

Y2 HÅRDGJORDA YTOR: STEN- OCH PLATTBELAGDA SAMT MARKTEGEL

Definition: Betecknar ytor belagda med natursten, tegel eller betongplattor.
Utgör gångar eller ytor och skapa platser för vistelse och lek.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv, grus och främmande föremål. Sopning som inte kan ske maskinellt, utförs manuellt. Utförs när säsongens halkbekämpning anses avslutad. Klart senast 1/5. Ihopsamling och borttransport.	X	
Tillsyn / städning	En gång/vecka ses ytan över. Vid behov plockas ytan fri från skräp och främmande föremål.	X	
Ogräsbekämpning	Borttagning av mossa och ogräs på och mellan platt-, marktegel och naturstens ytor. Fogsand ska tillföras vid behov. Två ogräsbehandlingar på alla relevanta ytor utförs i maj respektive september.	X	
Brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Gäller även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med renskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	
Lagning	Lappning och lagning av hårdgjorda ytor utförs efter beställning.		X
Höststädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Sopning som inte kan ske maskinellt, utförs manuellt. Där så kan ske blåses löven ut i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare eller så blåses löven ut i naturmark för förmultning. I annat fall samlas löven upp och transporteras bort. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	

Y3 TRÄDÄCK

Definition: Yta med trä på ex. vis terrasser och uteplatser

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Rengöring och oljning	Ytan tvättas en gång/år på våren. Obehandlad utrustning oljas vid behov en gång/år. Klart senast 1/6		X
Tillsyn / reparation	Tillsyn en gång/månad. Brister som innebär skaderisk för person ska omgående åtgärdas. Mindre reparationsarbete av utrustning utförs vid behov.	X	

Y4 HÅRDGJORDA YTOR: ARMERAT GRÄS

Definition: Yta med slitlager av den s.k. Pelleplattan i hårdplast eller gräsarmeringsplattor i betong etc. Höjer gräsyntans slitstyrka.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv, grus och främmande föremål. Utförs när säsongens halkbekämpning anses avslutad. Ihopsamling och borttransport.	X	
Tillsyn / städning	Utförs en gång/mån då ytan städas från sopor och främmande föremål, även höga, mycket synliga ogräs avlägsnas.	X	
Brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Gäller även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med renskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	
Gräsklippning	Utförs vid behov, men högst 4 g/år.	X	
Lagning	Lappning och lagning av hårdgjorda ytor utförs efter beställning.		X
Höststädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Där så kan ske blåses löven ut i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare eller så blåses löven ut i naturmark eller in i buskage, för förmultning. I annat fall samlas löven upp och transporteras bort. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	

Y5 HÅRDGJORDA YTOR: GUMMIASFALT

Definition: Yta med slitlager av platsgjuten gummibeläggning. Utgöra fallskydd under lekredskap.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv, grus och främmande föremål samt spolras med vatten enligt tillverkarens anvisningar. Utförs när säsongens halkbekämpning anses avslutad. Ihopsamling och borttransport.	X	
Tillsyn/städning	Tillsyn av ytan utförs i samband med tillsyn av lekredskap en gång/mån. Ytan städas då från löv, grus och främmande föremål med lövblås. Utföraren påtalar för beställaren om det finns reparations-, eller ytterligare städbehov.	X	
Lagning	Lappning och lagning av hårdgjorda ytor utförs efter beställning. Endast tillverkarens originalbeläggning ska användas, detta för att säkerställa kvalitet och estetik.		X
Höststädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Där så kan ske blåses löven ut i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare eller så blåses löven ut i naturmark för förmultning. I annat fall samlas löven upp och transporteras bort. Ytan spolras med vatten enligt tillverkarens anvisningar. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11	X	

GR1 GRUSYTOR: GÅNGYTOR

Definition: Betecknar ytor inklusive kantstöd belagda med naturgrus, singel eller stensmjöl.
Fungerar som en promenadyta.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Ihopsamling och borttransport. Klart senast 1/5	X	
Städning	Ytan städas från sopor och främmande föremål. . Ihopsamling och borttransport. Utförs vid behov men högst 2 ggr/år.	X	
Sladdning	Sladdning utförs en gång/år. Mindre justeringsmaterial ingår. Utförs i maj.	X	
Harvning	Utförs vid behov, men högst en gång/år. Vid harvning ska allt ogräs krattas upp och bortforslas.		X
Brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Galler även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med renskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	
Höststädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Där så kan ske blåses löven ut i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare eller så blåses löven ut i naturmark för förmultning. I annat fall samlas löven upp och transporteras bort. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11	X	

GR2 GRUSYTOR: BOLLPLANER**Definition:** Betecknar ytor belagda med naturgrus eller stenmjöl. En yta för lek och spel.**Yta:** m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Ihopsamling och borttransport. Klart senast 1/5	X	
Städning	Ytan städas från sopor och främmande föremål. . Ihopsamling och borttransport. Utförs vid behov men högst 2 ggr/år.	X	
Sladdning	Sladdning utförs 2 ggr/år. Mindre justeringsmaterial ingår. Utförs i maj respektive augusti.	X	
Harvning	Utförs vid behov, men högst en gång/år. Vid harvning ska allt ogräs krattas upp och bortforslas.		X
Höststädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Där så kan ske blåses löven ut i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare eller så blåses löven ut i naturmark för förmultning. I annat fall samlas löven upp och transporteras bort. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11	X	

GR3 SINGELYTOR

Definition: Betecknar ytor belagda med singel. Fungerar som gångyta eller marktäckning i planteringsyta.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Klart senast 1/5. Ihopsamling och borttransport.	X	
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn sker en gång/år. Då städas ytan från sopor och främmande föremål. Singel som hamnat på angränsande ytor, sopas tillbaka.	X	
Sladdning	Sladdning utförs högst en gång/år. Mindre justeringsmaterial ingår.	X	
Ogräsrensning	Rensning utförs med skyffeljärn 2ggr /år alt. harvning. Uppsamling och borttransport.	X	
Harvning	Utförs vid behov, men högst en gång/år. Vid harvning skall allt ogräs krattas upp och bortforslas.		X
Pågrusning	Justeringspågrusning utförs vid behov efter beställning, men högst 1g/år.		X
Höststädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit. Ihopsamling och borttransport. Klart senast 10/11.	X	
Brunnar	Brunnar ska alltid vara fullt funktionsdugliga. Galler och brunnar rensas från skräp. Galler även tillsyn av och rensning under fallskydd och återställande av fallskydd. Återrapporteras och dokumenteras på fackmässigt sätt. Rensning sker normalt manuellt eller med renskopa. Borttransport. Om slamsugning behövs för att upprätthålla brunnens funktion ska detta bekostas av entreprenören. <i>Totalt funktionsansvar</i>	X	

FL MARKBELÄGGNING: TRÄFLIS/BARK

Definition: Betecknar ytor belagda med träflis eller bark. Fungerar som motions slinga eller marktäckning i större planteringar.

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Ytan städas från löv och främmande föremål. Klart senast 1/5. Ihopsamling och borttransport.	X	
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn sker 2 ggr/år. Då städas ytan från sopor och främmande föremål.	X	
Påfyllnad av markbeläggning	Justeringspåfyllnad utförs vid behov, men högst 1 gång/år.		X
Höststädning	Där så kan ske blåses löven ut i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare eller så blåses löven ut i naturmark för förmultning. Städningen utförs då huvuddelen av löven har fallit.	X	

Broar, trappor, strandskoning och murar

Verksamhetsområdet omfattar broar, trappor, strandskoning samt murar.

Planerade åtgärder av typen betongreparationer ingår inte utan kommer att handlas upp i särskilda entreprenader.

Klottersanering ingår inte i uppdraget, dock ingår tillsyn av klotter.

Broar, trappor, strandskoning och stödmurar ska hållas i sådant skick att de fyller avsedd funktion, är säkra och ger ett vårdat intryck.

Trappor

Trappor ska hållas fria från vägsalt, mossa, sand och andra föroreningar som kan skada konstruktionen.

Sprickor och andra skador i trappor, t.ex. öppna fogar i stentrappor som kan innebära fara för trafikanter ska dokumenteras och rapporteras till beställaren samt åtgärdas inom 10 dagar efter upptäckt eller anmälan.

För vilplan i trappor gäller de krav som anges för gångytor, asfalterade alternativt stensatta ytor.

Mur

Trappa

MU MURAR

Definition: Betecknar både kallmurar och bruksmurar. Kan vara av natursten eller betongsten
Används för att avgränsa ett område eller för att ta upp höjdskillnader i terrängen.

Yta: m²

Besiktning	Besiktning av murar sker 1 gång/år. Klart till den 30/11.	X	
Reparation och underhåll	Brister som kan medföra olycksrisk åtgärdas omgående. Underhåll sker efter beställning.		X

TR TRAPPOR

Definition: Trappor alla typer. Används för att ge framkomlighet i terräng med höjdskillnader.
Skador på trappor rapporteras omgående till beställaren.

Yta: m²

Besiktning	Besiktning av trappor sker 1 gång/år. Klart till den 30/11	X	
Ogräs- och Algbekämpning	Trapporna rensas fria från ogräs och alger 2 gånger/år Utförs i april och september	X	
Sopning	I samband med ogräsbekämpning sopas trapporna.	X	
Reparation och underhåll	Brister som kan medföra olycksrisk åtgärdas omgående. Underhåll sker efter beställning.		X

SSK STRANDSKONING

Definition: Stödkant som skyddar mot erusion.
Skydda mark, byggnader och infrastruktur från erosion.

Yta: m²

Besiktning	Besiktning av strandskoning sker 1 gång/år. Klart till den 30/11.	X	
Reparation och underhåll	Brister som kan medföra olycksrisk åtgärdas omgående. Underhåll sker efter beställning.		X

Lekplatser

Stora funktions- och säkerhetskrav ställs på lekplatserna både vad gäller utrustning och mark.

Lekplatserna ska hållas rena och välstädade. De ska vårdas med utgångspunkt från barns perspektiv. Lekplatserna ska vara säkra och uppfylla avsedd lekfunktion. Varje lekredskap ska kunna användas för avsett ändamål och vara hela och rena.

Lekutrustning

LEK LEKREDSKAP

Definition: Lekutrustning som är förankrad i mark t.ex. gungor, klätterställning, rutschbana, fotbollsmål m.m. (Markeras med **en** symbol på plan, antalet skrivs i beskrivningen.) Stimulerar rörelse och utvecklar motorik hos barn, samt lockar till utmaningar, en hjälp vid utveckling av kreativitet.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Rengöring	Utförs vid behov men högst 1 g/år.	X	
Veckotillsyn	Tillsyn en gång i veckan ❖ Se så att inga redskap är trasiga eller delar fattas ❖ Dra åt och spänn muttrar	X	
Veckotillsyn (skola/förskola)	Tillsyn en gång i veckan ❖ Se så att inga redskap är trasiga eller delar fattas ❖ Dra åt och spänn muttrar (På skolor och förskolor utförs den dagliga tillsynen av personalen på respektive skola/förskola. Dessa ska rapportera eventuella skador till beställaren).		
Periodiskt underhåll	En gång/kvartal ❖ Målning vid behov ❖ Smörjning av lager ❖ Utbyte av slitna/skadade delar.		X
Säkerhetsbesiktning	Utförs enligt normen EN 1176-77 av certifierad besiktningsman med fotodokumentation utrustningen och dess brister.		X

S SANDYTA: STRID/BAKBAR

Definition: Betecknar yta med lösare, mer dränerande sand, (lämplig fraktion 0,2-3 mm). Ett lek- och fallunderlag omkring lekutrustning såsom gungor och klätterställningar. Djup 40 cm (EN 1176-1177)

Yta: m²

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och åtgärd (skola/förskola)	Tillsynen sker året runt, en gång/vecka på den tid då underlaget inte är fruset eller snöbelagt. I tillsynen ingår följande. Ytan städas från löv, skräp och främmande föremål. Ös tillbaka sand som hamnat utanför ytan. Ihopsamling och borttransport. Mindre reparation av sarg ingår.	X	
Tillsyn och åtgärd	Tillsynen sker året runt, en gång varannan vecka på den tid då underlaget inte är fruset eller snöbelagt. I tillsynen ingår följande. Ytan städas från löv, skräp och främmande föremål. Ös tillbaka sand som hamnat utanför ytan. Ihopsamling och borttransport. Mindre reparation av sarg ingår.	X	
Ogräsbekämpning	Ogräs i sandlådan rensas bort 2 gånger/år, utförs i maj respektive augusti, roto-gräs avlägsnas med hela rotsystemet. Därefter utjämnas ytan. Ihopsamling och borttransport.	X	
Påfyllning	Påfyllning av fallunderlag utförs vid behov, högst 1 g/år.		X
Sandbyte	Utförs endast efter beställning från verksamhetsansvarig.		X

Markutrustning

Verksamhetsområdet omfattar olika typer av utrustning i parker och gatumiljö.

Utrustningar ska kunna användas för avsett ändamål och vara hela, rena och säkra. Uppsättning och skötsel ska ske enligt tillverkarens anvisningar. Utrustningarna ska dessutom hållas lättillgängliga och väl synliga för användarna.

Bänk / Soptunna

Cykelställ

C CYKELSTÄLL

Definition: Ställ att placera cyklar i så att de står i ordning på avsedd yta.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn	Tillsyn sker 2 ggr/år. Kontrollera att ställen inte blivit skadade. Protokoll över fel och brister på cykelställ överlämnas till beställaren.	X	
Reparation och underhåll	Underhåll så som rostskyddsbehandling och målning samt mindre reparationer utförs efter behov. Större reparationer sker efter beställning av verksamhetsansvarig.		X

M1 MARKUTRUSTNING, MÖBLER M.M.

Definition: Utrustning som är förankrad i mark, t.ex. bänkar, soffor, bord, skyltar, stängsel, cykelställ grillringar m.m. Även möbler som är lösa räknas in under denna kod. (Markeras inte på kartan, men nämns i beskrivningen.)
Utgöra rumsavgränsning och ge utrymme för vila.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Rengöring och oljning	Alla soffor, bänkar, bord och skyltar tvättas 1g/år på våren. Obehandlad utrustning oljas vid behov 1 gång/år. Klart senast 1/6 Grillringar av betong ska tömmas på skräp och om det är ett överskott av kol från tidigare eldning ska även detta tömmas, utförs i samband med tillsyn.		X
Tillsyn och reparation	Tillsyn av utrustning sker i maj och september. Brister som innebär skaderisk för person ska omgående rapporteras till verksamhetsansvarig. Mindre reparationsarbete/rengörning av utrustning utförs vid behov.	X	
Byte av utrustning	Nedtagning, bortforsling och utbyte/ersättning av skadad utrustning sker efter beställning av verksamhetsansvarig.		X
Tillsyn (skolor/förskolor)	Den dagliga tillsyner utförs av personalen på respektive skola. Dessa ska rapportera eventuella skador till beställaren.		

M2 RENHÅLLNING: PAPPERSKORGAR

Definition: Behållare i plast eller metall där man slänger skräp. Ger möjlighet för kringliggande ytor att hållas rena och städade.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tömning av papperskorgar	Papperskorgarna töms när de är överfulla och riktas om de sitter snett. Soppåsar ingår. Utförs i samband med veckotillsyn.	X	
Tömning (Centrala papperskorgar Båstad - Torekov)	Oktober - Maj: Tömning 2 gång/vecka Juni - September: Tömning 1 gång /dag Under Evenemangstiden töms papperskorgarna i centrala Båstad 2 ggr/dag. Soppåsar ingår.	X	
Utbyte av papperskorgar	Papperskorgarna byts ut om de är så skadade att funktionen inte uppfylls. Utförs efter beställning.		X
Soppåsar	I rätt storlek för respektive behållare ingår.	X	

M3 RENHÅLLNING: HUNDLATRINER**Definition:** Behållare i plast eller metall där man slänger hundträck.

Är till för att slänga upplockat hundträck i. Skadade hundträcksbehållare ska omgående anmälas till beställaren.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tömning av hundträckbehållare	Behållarna töms och riktas om de sitter snett. Tömning ska ske 2 ggr/vecka. Vid behov ska hundträckbehållaren tvättas av.	X	
Tömning (Centrala behållare Båstad)	Tömning ska ske 2 ggr/vecka. Töms dagligen under perioden 1 juni- 31 augusti. Under evenemangstiden ska behållarna i centrala Båstad tömmas 2 ggr/dag eller vid behov.	X	
Påfyllning av hundbajspåsar	I samband med tömning och vid behov fylls det på med nya hundbajspåsar.	X	
Utbyte av behållare	Papperskorgarna byts ut om de är så skadade att funktionen inte uppfylls. Utförs efter beställning.		X

STR STRAND

Definition: Betecknar området nedanför klitterna fram till vattenbrynet. Badstrand som besöks av minst 200 personer/dag vid vackert väder under sommarsäsongen. Stränderna klassas i två klasser. A (Blå Flagga) och B.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Vårstädning av alla badplatser utom naturstränder och reservat ska vara klart senast 30/5. Ihopsamling och borttransport. (Städning i reservaten ansvarar Länsstyrelsen för).	X	
Tång och algrensning	Tång och algrensning utförs vid behov under tiden 15/5 till 31/8. Tången läggs i högar på bestämda platser för att senare återföras till havet vid gynnsamma vindförhållanden, alt. bortforslas.	2g	X
Strandstädning	Klass A stränderna städas dagligen, klass B stränderna städas en g/vecka under badsäsongen från sopor och andra för stranden främmande föremål. Tömning av papperskorgar ingår. Ihopsamling och borttransport.	X	

KL KLITTER/STRANDMAL

Definition: Betecknar området från strandplanet fram till skogsbrynet. Växtbeklädda sanddyner. Skyddar mot sandflykt samt ger lä och berikar djurlivet på stranden.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Klitterna rensas från skräp och andra främmande föremål på våren. Klart till den 15/5. På Klass A stränder rensas klitterna från skräp 1g/dag under badsäsongen. I reservaten är det länsstyrelsen som ansvarar för städning av klitterna.	X	

LI LIVRÄDDARUTRUSTNING

Definition: Livbojar och livräddningsbåtar. Ger en hög säkerhet och trygghetskänsla för besökare på stranden.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Inventeering / Besiktning	Skall vara placerad på badstranden med max 200 meters mellanrum enligt lagen om skydd för olyckor. Inventeras och funktionsbesiktigas en gång /år. Klart till den 1/5.	X	

WC TOALETTER

Definition: Betecknar offentliga toaletter vid stränderna. Ger en hög service till strandbesökare.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Öppning / Stängning	Toaletterna öppnas den 15/5 och stängs 30/9	X	
Städning och tillsyn	Toaletterna hålls öppna under badsäsongen och städas 3 ggr/vecka. Klotter och funktionsstörningar rapporteras omgående till beställaren.	X	

D DUSCHAR

Definition: Betecknar de duschar som är placerade vid offentliga strandtoaletter samt strandserviceanläggningar.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Öppning / Stängning	Duscharna öppnas den 15/5 och stängs 30/9	X	
Tillsyn	Duscharna ses över i samband med att toaletterna städas.	X	

SP SPÄNGER

Definition: Betecknar de landgångar av trä som är placerade vid vissa nedfarter. Ökar framkomligheten på stranden

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Utläggning/ upptagning	Spängerna läggs ut på våren klart 15/5 och tas upp när badsäsongen är slut, klart 30/9	X	
Besiktning	Spänger besiktigas senast den 31/3 varje år. Besiktningen skall protokollföras och delges ansvarig beställare.	X	

BR BRYGGOR

Definition: Betecknar de badbryggor som finns utmed vår strand/kust-remsa.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Besiktning	Bryggor besiktigas senast den 31/3 varje år. Besiktningen skall protokollföras och delges ansvarig beställare.	X	

BTR BADTRAPPOR

Definition: Betecknar de badtrappor som är monterade på bryggorna.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Bryggtrappor	Trapporna sätts i och monteras på bryggorna klart till 1/5. Efter badsäsongen tas trapporna upp för vinterförvaring. Klat till den 1/11	X	
Besiktning	Badtrapporna besiktigas senast den 31/3 varje år. Besiktningen skall protokollföras och delges ansvarig beställare.	X	

VOS VINTERVÄGHÅLLNING OCH SOPNING
Yta: m²
VINTERVÄGHÅLLNING

Definition: Snöröjning och halkbekämpning ingår, utförs maskinellt enligt upprättade kartor. Handskottning sker vid entréer och på trappor. Vinterväghållning utförs av framkomlighets och säkerhets skäl.

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Snöröjning	Kombinerad plogning och saltning/sandning ska utföras då snödjupet överstiger 50 mm eller vid drivbildning. En yta ska ha max 10 mm kvarliggande snö för att godkännas som snöröjd.	X	
Halkbekämpning	Arbetet förbereds och startas utan föregående kontakt med beställaren så snart risk för halka föreligger. Saltning/grusning ska utföras vid frosthalka, underkylt regn eller nyfallen snö med djup på max 30 mm.	X	
Upplogning av snö	Staket, vegetations-, träd-, eller planteringsyta inkl. kantsten får inte skadas genom upplogning av snö. Snö får inte plogas så att den utgör en risk eller hindrar kommunikation; gång-, cykel- eller fordonstrafik.		
Rännstens brunnar	Betäckningar till rännstensbrunnar ska hållas öppna så att smältvatten inte hindras att nå dagvattenledningen.	X	
Utkallning	Kommunens jourhavande personal ansvarar för utkallning.		

VOS VINTERVÄGHÅLLNING OCH SOPNING**SOPNING**

Definition: Sopning utförs maskinellt och manuellt enligt upprättade kartor.

Sopning utförs av framkomlighets, säkerhets- och renhållnings skäl.

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Upptagning av sand	<p>Upptagning av sand utförs dels under koncentrerad tid efter avslutade vinter- och halkbekämpningsarbeten, dels under vinterperioden, då halkbekämpningsmaterialet bildar högar eller dammar. Särskild riskbedömning ska göras.</p> <p>Yta skall efter avslutade vinterarbeten vara fri från sand och grus utan kvarlämnade högar, ränder och sediment. Ihopsamling och borttransport samt ev. miljöavgifter.</p> <p>Vårstädning skall vara slutförd senast 1 maj.</p>	X	

SL SANDLÅDOR FÖR HALKBEKÄMPNING

Definition: Lådor med sand för halkbekämpning.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Utplacering	Om inte lådorna står permanent på platsen ska de placeras ut senast under oktober månad.	X	
Påfyllning	Påfyllning sker med sandkross 0-8 mm senast i oktober månad eller i samband med utplacering av lådorna. Sandkross ingår.	X	